

|

Årsrapport

Redelighetsutvalget

FHS, PHS og KRUS

2023

Innholdsfortegnelse

Generelt om utvalget.....	3
Utvalgets ordinære møter.....	5
Saker til behandling i utvalget i rapporteringsperioden.....	6
Utvalgets råd til institusjonene i arbeidet med redelighet i forskning.....	7

Generelt om utvalget

Forsvarets høgskole (FHS), Politihøgskolen (PHS) og Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter (KRUS) har et felles redelighetsutvalg. Utvalget har vært oppnevnt og virksomt fra 27. april 2021, med KRUS som medlem fra 1. november 2022. Utvalget arbeider etter eget mandat og retningslinjer.

Utvalget er forankret i Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) av 1. mai 2017, som pålegger alle forskningsinstitusjoner i Norge å ha et redelighetsutvalg. Utvalget har en uavhengig og rådgivende rolle i saker ved institusjonene som gjelder mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Utvalget behandler ikke saker som gjelder studenter.

Mandatet angir utvalgets ansvar og virkeområde. Redelighetsutvalget er et felles rådgivende forskningsetisk organ for FHS, PHS og KRUS. Det er et faglig uavhengig organ, og kan ikke instrueres i utøvelsen av sine faglige oppgaver. For å sikre utvalgets uavhengighet, er det lagt utenfor linjeorganiseringen i de tre institusjonene.

Redelighetsutvalget har følgende oppgaver:

- behandle saker som gjelder mistanke om brudd på anerkjente forskningsetiske normer ved FHS, PHS og KRUS og avgi uttalelse til institusjonene om disse, i henhold til fastsatte retningslinjer. Utvalget kan også ta opp saker på eget initiativ
- gi råd til FHS, PHS og KRUS om etiske problemstillinger som en eller begge de samarbeidende institusjonene legger fram for utvalget
- være en pådriver for å fremme forskningsetisk bevissthet hos alle ansatte ved FHS, PHS og KRUS, fremme forskningsetisk debatt og forebygge uredelighet i forskning
- holde seg oppdatert om forskningsetiske spørsmål
- avgi en årlig rapport til institusjonene om sitt arbeid

Retningslinjene beskriver saksgangen i varslingsaker om mistanke om uredelighet i forskning ved institusjonene. Ansatte, studenter og eksterne personer kan varsle. Varsel skal fortrinnsvis fremsettes skriftlig. Det er opprettet sikre kanaler for dette på institusjonenes eksterne nettsider. Utvalgets leder vurderer først om saken det varsles om, faller innenfor utvalgets mandat. For saker som faller innenfor mandatet, kaller sekretariatet inn til møte i utvalget for behandling av saken. Utvalget plikter å belyse saken i tilstrekkelig grad før det trekkes en konklusjon, som videre kommuniseres til relevant institusjon i form av en rapport. Basert på denne rapporten er det henholdsvis rektor og direktør ved PHS og KRUS i samråd med leder og/eller Sjef og rektor FHS som treffer formell avgjørelse om videre tiltak.

Eksempler på mulige tiltak er:

- korrigering eller tilbaketrekking av vitenskapelig arbeid
- rapportering av saken til offentlig myndighet som fører tilsyn på saksområdet
- pålagt etikkopplæring
- restriksjoner på rett til å søke om forskningsmidler og på rett til å veilede
- tjenestemessige konsekvenser

Utvalgets sammensetning

Jf. forskningsetikkloven, skal utvalget ha minst ett eksternt medlem med kompetanse og /eller erfaring fra forskning og forskningsetisk arbeid. Juridisk kompetanse skal også være dekket i utvalget.

Ved sammensetning av utvalget har det vært fokus på kjønnsbalanse og at medlemmene til sammen representerer ulike stadier i en forskerkarriere. Medlemmene oppnevnes for en periode på to år, med mulighet for to års forlengelse.

I perioden det rapporteres om ble utvalget ledet av Francesca Refsum Jensenius, professor i statsvitenskap ved Universitet i Oslo.

Oppnevnte medlemmer av utvalget i 2023:

Forsvarets høgskole

Doktorgradsstipendiat Ingeborg Bjur

Professor Tore Langholm

Hovedlærer Rino Bandlitz Johansen (vara)

Politi høgskolen

Professor Morten Holmboe

Professor Jens Erik Paulsen

Førsteamanuensis Linda Antoniett Hoel (vara)

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter

Førsteamanuensis Hilgunn Olsen

Høgskolelektor Maria Mæhlumshagen

Forsker I Hilde Pape (vara)

Utvalget støttes administrativt fra FHS, PHS og KRUS.

De tre institusjonene har sekretariatsansvaret på omgang. I 2023 hadde KRUS sekretariatsansvaret. I tilfeller hvor varselet kommer til en annen institusjon enn institusjonen som har sekretariatet, vil sekretariat ved gjeldende institusjon følge saken.

Utvalgets ordinære møter

Redelighetsutvalget har avholdt to ordinære møter i 2023.

Møtene fant sted på KRUS 9. mai og 16. november.

I første møte fikk hele utvalget en orientering om behandling av en sak som ble innmeldt i 2022. Læringspunkter fra behandlingen av denne saken ble diskutert. I

tillegg redegjorde de ulike institusjonene om hvordan de organiserer opplæringen i forskningsetikk. Revisjon av retningslinjene ble også diskutert.

På andre møte ble behovet stedfortreder for leder og habilitet i saker diskutert. For å gjøre utvalget mer robust ble det besluttet å oppnevne stedfortreder for leder og styrke utvalget med én ekstra vararepresentant fra hver institusjon. Professor Ragna Aarli (tidligere leder av nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning) var invitert til å delta på den andre delen av møtet. Her ble ansvaret for ulike typer "brudd" på anerkjente forskningsetiske normer og terskelen for grov uaktsomhet diskutert.

Saker til behandling i utvalget i rapporteringsperioden

Utvalget har i 2023 behandlet en sak (sak 1/22) om mistenkt uredelighet i forskning ved PHS. Redelighetsutvalget ved sekretariatet på PHS mottok den 6. oktober 2022 et skriftlig varsel om mulig uredelighet i forskning ved PHS. Saken dreide seg om god henvisningsetikk og økonomiske interesser.

Utvalget behandlet saken på møte den 25. oktober 2022, og den 25. januar 2023. To av utvalgets medlemmer meldte fra om inhabilitet. Utvalget valgte da å ta inn vara fra PHS, men dessverre fikk utvalget en langtidssykemelding. Leder valgte da å inkludere to medlemmer fra KRUS slik at utvalget ble beslutningsdyktig i behandling av saken.

Den det var varslet imot fikk anledning til å gi sitt tilsvarende svar, og vedkommende ga sitt tilsvarende svar per e-post. Dette ble tatt med i behandling av saken.

Behandlingen av saken har gått over årsskiftet og inn i 2023.

Redelighetsutvalget mottok i tillegg et varsel den 23. desember 2022. Varselet kom inn per e-post til PHS sitt sekretariat. Varselet ble meldt til leder for utvalget i 2023, og leder orienterte utvalget. Utvalget ble enige om at varselet ikke lå under deres mandat.

Utvalget har ikke behandlet saker på eget initiativ i rapporteringsperioden.

Utvalgets råd til institusjonene i arbeidet med redelighet i forskning

Utvalget gjør institusjonene oppmerksomme på «Veileder om institusjonenes ansvar for forskningsetikk» som ble publisert i 2023, se

<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/veileder-om-institusjonenes-ansvar-for-forskningsetikk/>.

Utvalget anbefaler i år som i fjor at alle tre institusjoner fortsetter arbeidet med systematisk opplæring og veiledning for å sikre at vitenskapelige ansatte er kjent med og følger anerkjente forskningsetiske normer.

Det kan være hensiktsmessig å benytte «drypp strategien» for å holde tematikken oppe på dagsordenen. Redelighetsutvalget medlemmer kan også benyttes til kompetanseheving i institusjonene. Redelighetsutvalget anmoder institusjonene om å informere ansatte hvordan redelighetsutvalget fungerer.